



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 471/2012-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. novembra 2012 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka v konaní o sťažnosti J. S., Ž., zastúpenej advokátom JUDr. Mgr. Š. B., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/136/2009 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/136/2009 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/136/2009 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. J. S. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 300 € (slovom tristo eur), ktoré j e Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Žilina j e p o v i n n ý uhradiť J. S. trovy konania v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Mgr. Š. B., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 471/2012 z 2. októbra 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. S. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/136/2009.

Na základe výzvy sa k veci vyjadril okresný súd podaním sp. zn. 1 SprS 640/2012 z 25. októbra 2012 doručeným ústavnému súdu 31. októbra 2012, v ktorom okrem iného uviedol:

«... Vec napadla dňa 22. 7. 2009. Jedná sa o konanie vo veci vysporiadania BSM účastníkov. BSM zaniklo rozvodom manželstva účastníkov právoplatnosťou rozsudku o

rozvođe dňa 30. 4. 2009. Predmetom BSM sú nehnuteľnosti - rodinný dom a pozemky, hnutel'né veci, pasíva.

Vec nie je právne zložitá, je však zložitá po skutkovej stránke. Pre dĺžku konania je významné:

1. Po začatí konania bolo dva krát rozhodované o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

2. Počas konania prebiehali mimosúdne jednanía medzi účastníkmi za účelom uzatvorenia dohody o vypořádání BSM v časti hnutel'ných vecí s nasledovnými komplikáciami: nedostatočná vzájomná komunikácia medzi účastníkmi a nesplnenie povinnosti odporkyne sa k návrhu protistrany vyjadriť v určenej sudcovskej lehote, na splnenie ktorej povinnosti musela byť odporkyňa urgovaná (dňa 10. 11. 2010 - č. l. 248 spisu). Výsledok jednaní bol významný pre rozhodnutie o tom, či v konaní bude nariadené znalecké dokazovanie na určenie hodnoty hnutel'ných vecí.

3. Vykonanie niekoľkých pojednávání s vykonaním dokazovania výsluchom viacerých svedkov, a to najmä na okolnosti výstavby rodinného domu a podielu účasti rodinných príslušníkov účastníkov na výstavbe rodinného domu.

4. Vykonanie znaleckého dokazovania na určenie hodnoty nehnuteľností a následné nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania.

Predposledné pojednávanie vo veci bolo vykonané dňa 22. 2. 2012. na ktorom bol vykonaný výsluch znalkyne k vypracovanému znaleckému posudku. Zatiaľ posledné pojednávanie bolo vykonané dňa 2. 3. 2012, na ktorom bol vykonaný výsluch svedka, ktorý na objednávku odporkyne vyhotovil odborné vyjadrenie k znaleckému posudku. Navrhovateľ uviedol, že už ďalšie znalecké dokazovanie nechce, preto sa právny zástupca odporkyne pokúsil uzatvoriť počas prerušeného pojednávania s navrhovateľom mimosúdnu dohodu, s tým, že ak k dohode nedôjde, bude navrhovať kontrolné znalecké dokazovanie.

Navrhovateľ síce v konaní nie je zastúpený advokátom, na pojednávaniach však uvádzal, že sa o ďalšom postupe v konaní sa musí radiť so svojou advokátkou, čo uviedol aj v závere pojednávania konaného dňa 2. 3. 2012. Tento postoj navrhovateľa namietala na pojednávání odporkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu stým, že navrhovateľ takto spôsobuje vo veci prieťahy a robí konanie nehospodárnym. Poznnamenávam, že skutočnosť, že navrhovateľ nebol zastúpený v konaní advokátom, nemala žiadny vplyv na

postup súdu v konaní, ani na trvanie konania, mohla mať však vplyv na uzatvorenie mimosúdnej dohody medzi účastníkmi, keďže navrhovateľovi na mimosúdnych jednaniach neboli poskytnuté právne služby a poradenstvo podľa aktuálne sa vyvíjajúcej situácie na jednaniach. V každom prípade bol však súd povinný poskytnúť navrhovateľovi po vykonanom pojednávaní dňa 2. 3. 2012 lehotu na oznámenie ďalších prípadných návrhov na vykonanie dokazovania, a to vzhľadom na odbornú problematiku, na ktorú bolo vykonané dokazovanie na pojednávaní dňa 2. 3. 2012 výsluchom svedka Doc. Ing. J. S., ktorý vyhotovil odborné vyjadrenie k znaleckému posudku vyhotovenému v konaní znalkyňou Ing. K. B.

Dňa 21. 3. 2012 bolo súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľa, ktorého si navrhovateľ zvolil dňa 2. 3. 2012. Vyjadrenie bolo vyhotovené po tom, ako sa dňa 20. 3. 2012 uskutočnilo jednanie medzi účastníkmi a ich právnymi zástupcami v AK právneho zástupcu navrhovateľa za účelom uzatvorenia dohody o vyporiadaní nehnuteľností patriacich do BSM. Ku dohode nedošlo, pretože podľa názoru navrhovateľa protistrana zotrvala na neprijateľnom návrhu.

Dňa 27. 4. 2012 bolo súdu doručené vyjadrenie odporkyne k mimosúdny rokovaniam spolu s návrhom na nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania. Dňa 24. 5. 2012 boli súdu doručené na výzvu súdu zo strany odporkyne otázky, ktoré má znalec v kontrolnom znaleckom posudku zodpovedať. V ten istý deň bolo vyhotovené uznesenie o nariadení kontrolného znaleckého dokazovania. Na žiadosť ustanoveného znalca Ing. M. K. z dôvodu jeho nepriaznivého zdravotného stavu bola uznesením zo dňa 12. 7. 2012 ustanovená za znalkyňu Ing. D. K., ktorá si na pošte zásielku s uvedeným uznesením v odbernej lehote neprevzala, zásielka bola vrátená súdu dňa 22. 8. 2012. Dňa 13. 9. 2012 bola znalkyňa na pokyn VSÚ telefonicky vyzvaná na prevzatie spisu. Znalkyňa požiadala o dodatočné zaslanie uznesenia, ktoré jej bolo doručené do vlastných rúk dňa 3. 10. 2012, t. č. je spis zasielaný znalkyni poštou.

Z chronológie úkonov, ktorá je prílohou tohto vyjadrenia, je zrejmé, že vo veci sa nepretržite a plynulo koná. Pojednávania boli vždy nariadované na najbližší možný termín podľa možností účastníkov, aj súdu. Činnosť súdu nie je možné hodnotiť ako neefektívnu, keďže úkony súdu na seba nadväzovali, každý nasledujúci úkon bol závislý od

predchádzajúceho. Činnosť súdu smeruje k nariadeniu pojednávania a konečnému rozhodnutiu vo veci samej. Sťažnosť je preto neopodstatnená...

Chronológia úkonov...

- 22. 7. 2009 - podaný návrh...*
- 28. 7. 2009 - spis predložený VSU na posúdenie...*
- 18. 9. 2009 - predložený spis sudkyňi*
 - vyjadrenie odporcu k poučeniu*
 - nariadené pojednávanie na deň 13. 1. 2010*
- 21. 9. 2009 - výzva na zaplatenie súdneho poplatku*
- 9. 10. 2009 - návrh odporkyne na nariadenie predbežného opatrenia*
- 16. 10. 2009 - uznesenie - návrh na nariadenie PO zamietá*
- 20. 10. 2009 - uznesenie - na zaplatenie sup za návrh na PO*
- 13. 1. 2010 - pojednávanie, odročené na neurčito za účelom doplnenia návrhov na dokazovanie a upresnení dátumov narodenia navrhnutných svedkov zo strany navrhovateľa a odporkyne...*
 - 30. 4. 2010 - pojednávanie, odročené na 16. 6. 2010 za účelom výsluchu svedkýň, ktoré nemohli byť vypočuté 30. 4. z časových dôvodov*
 - 11. 5. 2010 - návrh navrhovateľa na výsluch svedkov 25. 5. 2010...*
 - 16. 6. 2010 - pojednávanie, odročené na 25. 6. 2010 za účelom výsluchu svedkov, ktorí nemohli byť vypočutí 16. 6. z časových dôvodov*
 - 18. 6. 2010 - odporkyňa predložila do spisu doklady o príjmoch a výdavkoch*
 - 25. 6. 2010 - pojednávanie, odročené na neurčito, účastníkom poskytnutá lehota 30 dní na prípadnú mimosúdnu dohodu*
 - 14. 7. 2010 - podanie odporkyne, odsúhlasenie navrhovaného vypořádania BSM*
 - 15. 7. 2010 - návrh navrhovateľa na doplnenie dokazovania*
 - 21. 7. 2010 - doručované vyjadrenie navrhovateľa spolu s výzvou na vyjadrenie odporkyňi*
 - 28. 7. 2010 - vyjadrenie navrhovateľky k podaniu odporcu*
 - 10. 8. 2010 - referát sudkyne - výzva účastníkom na písomné oznámenie, ohľadom ktorých vecí patriacich do BSM uzatvorili dohodu*

13. 8. 2010 - návrh na nariadenie PO

13. 8. 2010 - uznesenie - návrh na nariadenie PO zamieta

16. 8. 2010 - uznesenie - na zaplatenie sup za návrh na PO

21. 10. 2010 - vyjadrenie navrhovateľa, ktoré hnutel'né a nehnuteľné veci patria do BSM

10. 11. 2010 - urgencia odporkyni na oznámenie, ohľadom ktorých vecí BSM uzatvorili dohodu

24. 11. 2010 - odpoveď odporkyne na urgenciu...

9. 2. 2011 - zrušenie pojednávania 11. 2. z dôvodu PN sudkyne

21. 2. 2011 - žiadosť odporkyne o urýchlenie rozhodnutia veci

22. 2. 2011 - nariadené pojednávanie na 20. 4. 2011

20. 4. 2011 - pojednávanie odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania

28. 4. 2011 - uznesenie - nariadenie znaleckého dokazovania

12. 5. 2011 - navrhovateľ predložil súdu kópiu dohody o vyporiadaní BSM

13. 5. 2011 - odporkyňa predložila zápisnicu z 5. 5. 2011 - odsúhlasenie vecí patriacich do BSM

19. 5. 2011 - opravné uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania...

19. 7. 2011 - uznesenie - priznanie znalečného
- doručovaný znalecký posudok s výzvou na vyjadrenie k posudku

26. 8. 2011 - vyjadrenie navrhovateľa k znaleckému posudku

4. 9. 2011 - spis predložený sudkyňi na ďalší postup

23. 9. 2011 - vyzvaný navrhovateľ, aby sa dostavil na súd za účelom podpísania dohody o vyporiadaní BSM, ktorú predložil súdu.
- vyzvaní účastníci, aby oznámili súdu, či existuje možnosť uzavretia súdneho zmieru

13. 10. 2011 - na predvolanie sa dostavil navrhovateľ, ktorý podpísal dohodu (č. l. 274), oznámil, že neexistuje možnosť uzavrieť zmier s odporkyňou

14. 10. 2011 - návrh odporkyne na zabezpečenie dôkazu...

20. 12. 2011 - nariadené pojednávanie na 22. 2. 2012, zasielané žiadosti na zamestnávateľov navrhovateľa ohľadom jeho príjmov...

22. 2. 2012 - pojednávanie - odročené na 2. 3. 2012 za účelom vypočutia svedka
7. 3. 2012 - úradný záznam o študovaní spisu zástupcom navrhovateľa
2. 3. 2012 - pojednávanie, odročené na neurčito za účelom vyjadrenia
navrhovateľa k návrhom na doplnenie dokazovania
21. 3. 2012 - podanie navrhovateľa
30. 3. 2012 - výzva odporkyni, aby sa vyjadrila k podaniu navrhovateľa z 21. 3. a
oznámila ďalšie prípadné návrhy na dokazovanie
16. 4. 2012 - úradný záznam o študovaní spisu zástupcom odporkyne
27. 4. 2012 - odpoveď na výzvu súdu, vyjadrenie odporkyne na podanie zástupcu
navrhovateľa a návrhy na dokazovanie
9. 5. 2012 - výzva zástupcovi odporkyne na oznámenie otázok, ktoré majú byť
položené znalcovi v rámci kontrolného znaleckého dokazovania
24. 5. 2012 - podanie zástupcu odporkyne - oznámené otázky na znalca
24. 5. 2012 - nariadené kontrolné znalecké dokazovanie
6. 6. 2012 - žiadosť znalca o ustanovenie iného znalca z dôvodu nepriaznivého
zdravotného stavu a PN
12. 7. 2012 - uznesenie - nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania, zmena
znalca
19. 9. 2012 - telefonicky oznámené znalkyni, že bola ustanovená za znalca,
uznesenie je právoplatné 22. 8. 2012, keďže ho neprevzala v odbernej lehote, zároveň bola
vyzvaná na prevzatie spisu. Požiadala o jeho dodatočné zaslanie s vyznačenou
právoplatnosťou. Právoplatné uznesenie o nariadení znal. dok. prevzala 3. 10. 2012.»

Rovnaké skutočnosti, ako uviedol okresný súd vo svojom vyjadrení, čo sa týka
chronológie procesných úkonov okresného súdu, zistil aj ústavný súd z obsahu sťažnosti,
vyjadrení účastníkov konania a obsahu súdneho spisu, ktorý mu bol predložený
na previerku 31. októbra 2012.

Navyše zistil, že sťažovateľka podala 24. júna 2010 „protinávrh k žalobe
o vyporiadanie BSM...“ (č. 1. 205 až 209).

Právny zástupca sťažovateľky sa k stanovisku okresného súdu do dňa prerokovania sťažnosti pred ústavným súdom nevyjadril.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ako ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, a tiež práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Ústavný súd pripomína, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je príkazom pre všetky štátne orgány na také konanie, ktoré vytvára právnu istotu pre subjekty práva. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zákonodarca zabezpečuje prostredníctvom procesnoprávných inštitútov, ktoré sú štátne orgány vrátane všeobecných súdov povinné efektívne a vecne správne využívať. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) obsahuje viaceré účinné prostriedky zabezpečujúce plynulosť a optimálnu dĺžku súdneho konania, ktorej výsledkom je právoplatné rozhodnutie a stav právnej istoty.

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (obdobne napr. IV. ÚS 173/05, III. ÚS 336/07).

1. Predmetom konania pred okresným súdom je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ide o konanie, ktoré nie je právne zložité a uplatňovanie právnej

úpravy zakotvanej v Občianskom zákonníku je stabilizované v rozsiahlej judikatúre všeobecných súdov, ktorá obsahuje aj jednoznačnú metodiku postupu a prerokovania takých majetkových sporov. Ústavný súd uznáva, že takéto spory sú svojou povahou náročné na dokazovanie (vo veci muselo byť nariadené aj znalecké a kontrolné znalecké dokazovanie), pretože bolo treba nielen zistiť okruh vecí patriacich do zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania, ale aj ich hodnotu ku dňu zániku a zohľadniť aj viacero skutočností, ktoré vyplývajú z § 150 Občianskeho zákonníka, najmä pokiaľ ide o komplexnosť vyporiadania tohto majetkového spoločenstva, ale na druhej strane nie je toho názoru, že išlo o zložitú vec „z dôvodu, že bolo dvakrát rozhodované o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia“, ako to uviedol okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti.

2. Pri posudzovaní druhého kritéria, t. j. hodnotenia prípadných zbytočných prietahov v konaní, ústavný súd dospel k záveru, že k dĺžke posudzovaného konania podstatne neprispeli okolnosti na strane sťažovateľky, avšak súčasne konštatoval, že doterajšia doba konania bola čiastočne ovplyvnená aj jej úkonmi, na ktoré musel okresný súd reagovať. Osobitne to platí o jej dvoch návrhoch na vydanie predbežného opatrenia, v ktorých bola sťažovateľka neúspešná, pričom ani v jednom prípade proti rozhodnutiu okresného súdu o zamietnutí jej návrhov na vydanie predbežného opatrenia (zo 16. októbra 2009 a 13. augusta 2010) ani nepodala opravný prostriedok.

Takisto na doterajšiu dĺžku konania malo vplyv to, že prebiehali mimosúdne rokovania medzi účastníkmi pre účely uzatvorenia dohody o vyporiadaní BSM (na ten účel bolo napr. odročené aj pojednávanie 25. júna 2010), ktoré boli zdĺhavé aj z dôvodu nedostatočnej vzájomnej komunikácie medzi účastníkmi.

Obdobne sťažovateľka v stanovenej 7-dňovej lehote nereagovala na výzvu okresného súdu, hoci jej právnomu zástupcovi bola výzva doručená 22. júla 2011 (č. 1. 337), a bez ohľadu na to, že medzitým vypovedala splnomocnenie advokátovi (15. august 2011), námietky k znaleckému posudku jej nový právny zástupca predložil až 14. októbra 2011, teda s oneskorením takmer troch mesiacov. Sťažovateľka a jej právny zástupca boli tiež

okresným súdom urgovaní v novembri 2010 na predloženie vyjadrenia k veci (č. 1. 248 spisu).

Tieto okolnosti ústavný súd preto zohľadnil pri priznaní finančného zadosťučinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konanie posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu. Konanie bolo začaté 22. júla 2009, keď doručil bývalý manžel sťažovateľky okresnému súdu „*Návrh na vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov*“ a na základe prehľadu úkonov okresného súdu zistených aj zo spisu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že hoci neboli zistené väčšie obdobia nečinnosti a okresný súd spočiatku riadne konal (nariadil v roku 2010 štyri relevantné pojednávania, v roku 2011 jedno pojednávanie a v roku 2012 dve pojednávania, na ktorých vykonal dokazovanie a vypočul viacerých svedkov), ale na druhej strane priebeh konania je poznačený predovšetkým neefektívnosťou jeho postupu pri nariaďovaní znaleckého dokazovania, ktoré nie je dosiaľ skončené, čo malo vplyv na doterajšiu dĺžku sporu.

Tu je okresnému súdu potrebné vytknúť, že reagoval oneskorene na predložené návrhy účastníkov konania 15. a 28. júla 2010 na pribratie znalcov z odboru stavebníctva na ocenenie nehnuteľností (rozhodol o pribratí znalkyne až 20. apríla 2011), a obdobne doba, ktorá uplynula od podania návrhu sťažovateľky na vykonanie kontrolného znaleckého dokazovania (14. október 2011 resp. 27. apríl 2012), až do 12. júla 2012, keď nariadil kontrolné znalecké dokazovanie inou znalkyňou (24. mája 2012 navyše bez predchádzajúcej komunikácie pribral do konania znalca, ktorý zo zdravotných dôvodov nemohol spracovať znalecký posudok), je v okolnostiach danej veci neprimeraná.

Z uvedených dôvodov preto možno hovoriť o neefektívnej činnosti okresného súdu pri nariaďovaní znaleckého dokazovania. Všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu, ktorý mal smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri

napr. I. ÚS 41/02) a jeho neefektívna činnosť mala rozhodne vplyv na doterajšiu dĺžku konania, preto ústavný súd nemohol akceptovať vyjadrenie okresného súdu, že je sťažnosť sťažovateľky nedôvodná. Okresný súd v tomto období neurobil nič na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky aj napriek tomu, že pri ustanovovaní znalca mohol so znalcom vopred prerokovať, či môže v požadovanej lehote úkon vykonať, a bolo aj jeho povinnosťou metodicky usmerňovať a riadiť činnosť znalcov.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/136/2009 bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva a slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

Ústavný súd preto okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C/136/2009 konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu), pretože stav právnej neistoty sťažovateľky trvá dosiaľ.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu vo svojej sťažnosti žiadala priznať finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ktoré odôvodnila najmä dĺžkou stavu právnej neistoty v tomto konaní.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy aj priznanie finančného zadosťučinenia. Pri jeho určení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na zistený stav konania na okresnom súde v právnej veci sťažovateľky vedenej pod sp. zn. 4 C/136/2009, berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej veci vyhodnotenú v tomto náleze, ústavný súd považoval priznanie sumy 300 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Ústavný súd podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľke náhradu trov konania v celkovej sume 269,58 € z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti – vykonané v roku 2012) v sume po 127,16 € a dva režijné paušály v sume po 7,63 €, ktoré zaviazal uhradiť okresný súd (bod 4 výroku nálezu).

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Mgr. Š. B., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2012